

за відповідний період). Порівняння здійснювалося на основі показників успішності вивчення вибіркової дисципліни «Лідерство та партнерства в бізнесі» у минулому 2013—2014 навчальному році, коли дистанційне навчання не застосовувалося, та у поточному 2014—2015 навчальному році (із застосуванням зазначених вище елементів дистанційного навчання).

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Дистанційне_навчання
2. Басараба Н. Платформа дистанційного навчання MOODLE та її використання в організації навчального процесу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://goo.gl/PZVL9G>
3. Система дистанційного навчання кафедри стратегії підприємств КНЕУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://study.spkneu.org/>

Тези розміщено за посиланням:

<http://goo.gl/4OJiZ9>

Ільницький Денис (Україна)

канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
ilnitskyd@gmail.com

**ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
В ДЕРЖАВНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ США:
ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ФОРМ І КОНКУРЕНЦІЯ**

DISTANCE EDUCATION IN STATE UNIVERSITIES IN THE USA: DIVERSIFICATION OF FORMS AND COMPETITION

Майже третина всіх студентів вищих навчальних закладів у США вже у 2009 році пройшли принаймні один курс в режимі онлайн, що обумовлює актуальність вивчення питань організації та розвитку дистанційного навчання [6]. Близько 8 млн американців вступили на курси дистанційного навчання, а їх чисельність зростає на 20—25 % щороку. Тоді, коли загальна кількість студентів у США виросла на 2 % з 2008 по 2009 рік, кількість студентів онлайн-курсів збільшилася на 21 % [7]. Майже дві третини опитаних коледжів, як комерційних, так і некомерційних, заявили, що онлайн-навчання є важливою частиною їх стратегічних планів. У 2014 році в світі було вже 16—18 млн студентів, які навчалися на більш як 2400 відкритих он-лайн курсах (далі — МВОК) [5].

Метою дослідження є узагальнення досвіду та виявлення особливостей організації та розвитку дистанційного навчання в державних університетах США.

Студенти дистанційних курсів часто є дорослішими (25—55 років) та краще мотивованими у порівнянні з студентами стаціонару. Найчастіше студенти та викладачі й персонал підтримують письмовий і телефонний зв'язок, університети направляють студентам підручники та навчальні матеріали. Найпоширенішими сьогодні є засоби, що базуються на Інтернет-технологіях — електронна пошта, відеоконференції, чати, форуми, веб-сайти, онлайн-бібліотеки, підкасти (файли розсилок), які часто комбінуються з традиційними друкованими матеріалами. В цілому особливості технологічних рішень є досить чутливими та не розкриваються, попереджуючи їх використання конкурентами.

Універсальний дизайн сторінки курсів дистанційного навчання підвищує ефективність навчання студентів. Питаннями універсального дизайну займається Центр універсального дизайну державного Університету Північної Кароліни та спирається у своїй діяльності на розроблені ними принципи: дизайн має бути зручним для всіх користувачів, дизайн супроводжується широким колом індивідуальних уподобань, дизайн ефективно подає

інформацію користувачеві, дизайн має бути використаний ефективно, комфортно та з мінімальною втомою [11]. Відповідність пропонованим стандартам уможливорює виконання он-лайн навчанням соціальної функції [3].

У цілому провідні дослідницькі державні університети США тяжіють до самостійної розробки чи адаптації під власні потреби певних блоків програмного забезпечення, що використовуються для он-лайн, дистанційного навчання. Саме можливості ІКТ і спеціалізованого програмного забезпечення останніми роками активізували ринок дистанційного навчання США, який на даний момент визначає глобальні тенденції.

Кредити, що зароблені на дистанційних курсах, часто (близько 70 % випадків) зараховуються при переході студента до інших ВНЗ чи програм, але рішення про такі зарахування залежать від акредитації інституту чи програми та їх змісту [4]. Дипломи та сертифікати отримані за результатами навчання на дистанційних курсах визнаються роботодавцями і часто практикуються для кар'єрного зростання без відриву від основної роботи. Наприклад, у Державному університеті Нью-Йорка студенти дистанційних програм прив'язуються до конкретних міст і місць розташування університету (а їх зараз близько 30) та отримують диплом саме від них.

Одночасно 22 з 25 провідних університетів США вже пропонують курси через платформи МВОК [5]. Системи дистанційного навчання в державних університетах США, як правило, мають індивідуальні особливості, організаційну побудову та складові елементи. Так, у Каліфорнійському державному університеті, Фулerton дистанційне навчання побудовано на платформі TITANium (навігація, форум, електронна пошта, подання завдань тощо), забезпечено широкосмуговий доступ до Інтернет та функціонує електронний деканат [13]. Студенти мають широке коло методичних розробок щодо успішного он-лайн навчання (використання платформи, управління часом, користування бібліотекою). За 3 роки навчання, по 2—3 курси за семестр по 8 тижнів у режимі — 3 семестри на рік, використовується широке коло курсів, але в основному 2 типи: групове навчання та індивідуальне проходження курсу, що спирається на матеріали з CD.

В університеті Мічигану студенти мають можливість перегляду записаних лекцій і презентацій, а також залишати питання і скачувати лекції з мобільних телефонів, мережа дистанційного навчання об'єднує різні факультети [9]. У державному університеті Нью-Йорку дистанційне навчання забезпечується Навчальною мережею

цього університету (SUNY Learning Network) на платформі ANGEL Learning Management Software, де пропонується близько 4 000 он-лайн курсів і 107 освітніх програм. Система навчання є кредитно-модульною на основі проходження 5 курсів за семестр [10]. Дистанційне навчання в державному університеті Юти забезпечується через власний вебсайт. Вимоги до отримання диплому за кількістю кредитних годин однакові як для стаціонарного навчання, так і для дистанційного. Пропонується по 5 курсів за семестр за 4 роки навчання з 2 семестрами на рік. Окремі курси пропонуються виключно в режимі он-лайн [12].

За дослідженнями Ради з дистанційного навчання та підготовки вартість дистанційного навчання в середньому на половину менша у порівнянні з традиційним навчанням. Цікаво також те, що студенти з комп'ютерних наук і бізнес-спеціальностей найбільше схильні до дистанційного навчання, про що свідчить їх найбільша частка серед студентів цих спеціальностей, які навчалися за дистанційними програмами та курсами [1]. Разом з тим у 2014 році співвідношення пропонованих курсів вирівнялися і практично жодна з галузей знань не домінувала [5].

Основними способами доставки матеріалів до студента зараз є друковані матеріали та он-лайн матеріали. Так, наприклад, в університеті Мінесоти у Коледжі продовження освіти з 145 курсів (усього було знайдено 938 курсів на сайті), що надаються в дистанційному режимі та є складниками різноманітних освітніх і сертифікатних програм, 30 курсів передбачають надання студентам друкованих матеріалів, а 115 курсів надають матеріали в режимі он-лайн. 51 курс із 145 проходиться студентами з самостійно вибраною швидкістю (при цьому 27 курсів передбачають отримання студентами друкованих матеріалів), а завершення інших прив'язано до семестрового розкладу [8].

У цілому в США університети використовують різноманітні форми дистанційного навчання, вибір яких залежить від їх бачення своєї ринкової ніші та стратегії розвитку. Окремі курси та лекції надаються в режимі відкритої освіти. Хоча дистанційне навчання набуває поширення, очне навчання залишається найзабезпеченішим і найціннішим, напевно, через його більшу ефективність.

За стандартами Ради з дистанційного навчання та підготовки, що здійснює акредитацію інституцій, що надають такі послуги в США, їх можна умовно поділити на 2 групи: стандарти, що стосуються безпосередньо акредитації, та стандарти, що стосуються бізнесу дистанційної освіти [2]. Стандарти встановлюють досить

детальні умови до місії, цілей і завдань інституцій, навчальних програм та освітніх матеріалів, освітніх і допоміжних послуг, обліку, аналізу та використання даних про успішність і досягнення студентів, кваліфікації та обов'язків власників, членів ради керуючих, офіційних осіб, адміністраторів, інструкторів, викладачів і співробітників і репутації установи, реклами та фінансової відповідальності, а також досліджень та самовдосконалення. Також мають бути регламентовані питання використання інтелектуальної власності.

У цілому університетами США пропонуються дистанційні курси та програми на всіх рівнях підготовки (бакалавр, магістр, PhD, післядипломне підвищення кваліфікації) з самими різноманітними платформами та особливостями. Саме таке різноманіття є однією з передумов високого міжнародного конкурентного статусу системи вищої освіти та окремих університетів США. Вартість дистанційних курсів і програм є меншою від стаціонарних, що свідчить про їх дещо нижчу результативність і меншу собівартість при масовому виробництві. У США студенти, що навчаються через акредитовані дистанційні курси, можуть робити це за рахунок державної підтримки, державним коштом. Часто доходи акредитованих інституцій від таких студентів сягають 90 % їх загального обсягу.

Провідні університети США, значна частка яких є державними, розглядають дистанційну освіту, МВОК і платформи їх реалізації в якості елементів середньострокових стратегій розвитку (мають місце навіть окремі стратегії розвитку дистанційного навчання) в умовах загострення конкуренції в глобальному науково-освітньому просторі. МВОК є особливим різновидом дистанційних курсів, який використовується для залучення студентів на платне навчання та в якості бази напрацювання можливостей сучасних ІКТ для використання в навчанні та дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Aud, S., Hussar, W., Kena, G., Bianco, K., Frohlich, L., Kemp, J., Tahan, K. (2011). The Condition of Education 2011 (NCES 2011-033). U.S. Department of Education, National Center for Education Statistics. Washington, DC: U.S. Government Printing Office. <http://nces.ed.gov/pubs2011/2011033.pdf>
2. DETC Accreditation Handbook. Distance Education and Training Council. — 2013. — 396 p.

3. Distance Learning. University of Washington. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.washington.edu/doit/Faculty/Strategies/-Academic/Distancelearning/>
4. Myths About DETC Accreditation. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.alu.edu/blog/2012/05/the-myths-about-detc-accreditation/>
5. Online Courses Raise Their Game: A Review of MOOC Stats and Trends in 2014 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.class-central.com/report/moocs-stats-and-trends-2014/>
6. Online Learning Consortium. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://onlinelearningconsortium.org/read/survey-reports/>
7. Online Programs Face New Demands From Accreditors By Eric Kelderman, November 6, 2011
8. Офіційний сайт Державного університету Мінесоти, США. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www1.umn.edu>
9. Офіційний сайт Державного університету Мічигану, США. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.umich.edu
10. Офіційний сайт Державного університету Нью Йорку, США. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://open.suny.edu/>
11. Офіційний сайт Державного університету Північної Кароліни [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ncsu.edu>
12. Офіційний сайт Державного університету Юти, США. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.huntsman.usu.edu/apply/-htm/learning-at-a-distance>
13. Офіційний сайт Каліфорнійського державного університету, США. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.fullerton.edu

Тези розміщено за посиланням:

<http://goo.gl/dfYe7f>